

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **J. H.**, zastoupené JUDr. Milošem Jirmanem, advokátem se sídlem Nádražní 600/21, Žďár nad Sázavou, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2014, čj. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 1. 2016, čj. 41 A 94/2014-39,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 1. 2016, čj. 41 A 94/2014-39, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 14. 7. 2014, čj. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.
- V. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Miloši Jirmanovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1 573 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Úřad práce České republiky - Krajská pobočka v Jihlavě (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 2. 7. 2012, čj. 4033/2012/ZNS přiznal žalobkyni příspěvek na péči ve výši 4 000 Kč měsíčně od 1. 3. 2012 z důvodu středně těžké závislosti na pomoci jiné osoby (stupeň II) s odůvodněním, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 5 základních životních potřeb v oblasti stravování, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Vyšel přitom z posouzení zdravotního stavu žalobkyně o stupni závislosti vypracovaného Okresní správou sociálního zabezpečení Žďár nad Sázavou (dále jen „OSSZ Žďár nad Sázavou“) ze dne 13. 6. 2012.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání s námitkou, že nezvládá 7 základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). V rámci odvolacího řízení byl její zdravotní stav znovu přeshetřen Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí Hradec Králové (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“), která dospěla k závěru, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), přičemž shledala, že není schopna zvládat 3 základní životní potřeby, a to v oblasti tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost. Na základě tohoto posudku PK MPSV ze dne 10. 10. 2012 žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 1. 2013, čj. X změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a snížil žalobkyni příspěvek na péči z částky 4 000 Kč měsíčně na částku 800 Kč měsíčně od 1. 1. 2012.

[3] Z podnětu žalobkyně ministr práce a sociálních věcí ve zkráceném přezkumném řízení zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Rozhodnutí shledal rozporné se zákonem, konkrétně s § 14 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), neboť žalovaný rozhodl o snížení příspěvku na péči zpětně ke dni 1. 1. 2012, ač jej v daném případě (vzhledem ke dni vydání rozhodnutí – viz odst. [2]) mohl snížit nejdříve od 1. 2. 2013.

[4] Na to žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2014, čj. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Své závěry opřel o posudek PK MPSV ze dne 21. 3. 2014 a doplňující posudek PK MPSV ze dne 11. 6. 2014 (dále také jen „posudky PK MPSV“), v nichž byl konstatován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně, který v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 omezoval její funkční schopnosti nutné pro zvládání 3 základních životních potřeb (tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o zdraví), což odpovídá stupni I závislosti (lehká závislost). Dále od 1. 1. 2013 uznala posudková komise žalobkyni závislou na pomoci jiné osoby při výkonu 5 základních životních potřeb, a to v oblasti oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví (dohled nad léky, rehabilitace), osobních aktivit a péče o domácnost, což odpovídá stupni II závislosti (středně těžká závislost).

II.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Shledal, že správní orgány zohlednily veškeré lékařské zprávy o zdravotním stavu žalobkyně, výsledky ze dvou provedených sociálních šetření (ve dnech 13. 3. 2012 a 20. 2. 2014), oba posudky PK MPSV zpracované v odvolacím řízení, kompletní zdravotní dokumentaci od praktického lékaře

žalobkyně a také výsledek přešetření žalobkyně lékařem z oboru interního lékařství a gerontologie ze dne 11. 6. 2014 provedeného při jednání PK MPSV. Oba posudky PK MPSV krajský soud pokládal za úplné, přesvědčivé, celistvé a přezkoumatelně odůvodněné. Neshledal proto důvod pochybovat o jejich pravdivosti. Krajský soud ve shodě s žalovaným považoval za prokázané, že žalobkyně z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči při celkem 5 základních životních potřebách. PK MPSV se podle názoru krajského soudu dostatečně vypořádala také s tím, proč podle jejího názoru žalobkyně nezvládá celkem 5 základních životních potřeb (a nikoli 8, jak žalobkyně tvrdila v žalobě) a proč zbylých 5 základních životních potřeb vyjmenovaných v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách zvládá.

III.

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu včas uplatněnou kasační stížností.

[7] Stěžovatelka tvrdila, že ve správním řízení i v řízení před krajským soudem došlo k nesprávnému posouzení jejího zdravotního stavu a z toho důvodu také k nesprávnému určení stupně její závislosti na pomoci jiné osoby. Z důvodu nepříznivého zdravotního stavu není stěžovatelka schopna bez pomoci zvládat 7 až 8 základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, péče o domácnost, osobní aktivity, orientace), což uváděla již v žalobě. Nezvládá chůzi, stání, delší dobu trvající sezení, což jí působí i problémy při přepravě dopravními prostředky. Není schopna sama bezpečně vykonávat úkony týkající se stravování, sama se obsloužit, a to z důvodu zrakových problémů a těžce narušené rovnováhy. Je proto přesvědčena, že její zdravotní stav odpovídá ve smyslu § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách stupni III (těžká závislost).

[8] Stěžovatelka (shodně jako již v žalobě) měla za to, že posudkoví lékaři nevzali v úvahu veškerá zjištění týkající se jejího zdravotního stavu, veškerou zdravotní dokumentaci týkající se její celkové výkonnosti a poruch hybnosti a její zdravotní stav nepřezkoumali dostatečně. Namítala též, že správní orgány nepřihlédly k lékařským zprávám, které předložila. Stěžovatelka dále poukázala na skutečnost, že její zdravotní stav je *„trvalý bez reálné možnosti operativního zákroku“* a od roku 2005 disponuje průkazem ZTP II. stupně, z čehož lze podle jejího názoru dovodit, že je od této doby osobou zvlášť těžce postiženou.

[9] Za nesprávně posouzenou ze strany krajského soudu považovala stěžovatelka i námitku vztahující se ke kompletnosti zdravotnické dokumentace, jež byla podkladem napadeného rozhodnutí. Opakovaně totiž upozorňovala na skutečnost, že v důsledku stěhování několikrát změnila praktického lékaře, správní orgány si však zdravotní dokumentaci od předchozích praktických lékařů nevyžádaly.

[10] Krajskému soudu stěžovatelka vytkla, že dostatečně nevypořádal žalobní námitky poukazující na nesprávné posouzení jejího zdravotního stavu. Krajský soud nesprávně určil stupeň její závislosti na pomoci jiné osoby a při rozhodování ve věci vyšel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, který toliko převzal z předchozích řízení.

[11] Nesouhlasila dále s hodnocením posudků vyhotovených ve správním řízení, jak jej provedl krajský soud. Ten posudky bez bližšího odůvodnění označil za přesvědčivé, úplné a celistvé. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, čj. 3 Ads 77/2009-60, podle něhož je na posudek týkající se stupně závislosti osoby na pomoci jiné osoby zapotřebí pohlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek. Podle stěžovatelky nebyly důkazy hodnoceny krajským soudem dostatečně a ve vzájemných souvislostech, což mělo za následek nesprávné rozhodnutí ve věci samé.

[12] Stěžovatelka doplnila, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby je třeba hodnotit podle jednotlivých aktivit, které jsou pro každou jednotlivou základní životní potřebu vymezeny v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby má být posuzována též s ohledem na její věk a přirozené sociální prostředí. S poukazem na § 1 odst. 2 a § 2 odst. 1 výše uvedené vyhlášky namítala, že pokud by krajský soud při hodnocení jejích schopností zvládat základní životní potřeby vycházel z tam předestřených kritérií, nemohl by dospět k závěru, že je osobou závislou na pomoci jiné osoby pouze ve stupni II.

IV.

[13] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Zrekapituloval postup při posuzování zdravotního stavu stěžovatelky i závěry o rozsahu jejího postižení. Doplnil, že PK MPSV měla při posuzování stupně závislosti stěžovatelky k dispozici celý spisový materiál správního orgánu I. stupně i žalovaného, zapůjčenou zdravotní dokumentaci praktické lékařky MUDr. B. (s níž byl zdravotní stav stěžovatelky konzultován) i výsledky obou provedených sociálních šetření. Stěžovatelka následně předložila další lékařské zprávy, proto byla PK MPSV požádána o zpracování doplňujícího posudku ohledně stupně závislosti stěžovatelky. Při jednání posudkové komise dne 11. 6. 2014 byla přešetřena přítomným odborným lékařem. Při hodnocení zvládání základních životních potřeb vyšla PK MPSV z objektivních nálezů obsažených v podkladové dokumentaci. Pokud existovala zdravotní dokumentace předchozích praktických lékařů stěžovatelky, nemohla mít vliv na výsledek posuzování, jelikož nebyla vzhledem posuzovanému období aktuální.

V.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách), přičemž stupně závislosti jsou rozděleny podle počtu základních životních potřeb, jež daná osoba není schopna zvládat (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách). Schopnosti zvládat základní životní potřeby jsou vymezeny výčtem aktivit uvedených v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Přitom pro závěr, že posuzovaná osoba je při výkonu některé ze životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna

z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro danou schopnost vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

[17] Uvedené rozvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 4. 2014, čj. 3 Ads 50/2013-32, v němž vyslovil, že pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.

[18] Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to na rozdíl od posudkové komise nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, čj. 4 Ads 19/2009-38). Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, zejména těmi, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, čj. 3 Ads 77/2013-22).

[19] Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách, se osoba starší 18 let považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Pokud za stejných podmínek není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, považuje se za závislou ve stupni III. Základními životními potřebami jsou dle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

[20] Z kasační stížnosti vyplývá, že se stěžovatelka neztotožňuje se závěry správních orgánů, pokud jde o 3 základní životní potřeby (mobilita, stravování, orientace), o nichž PK MPSV usoudila, že je stěžovatelka zvládá. Krajský soud v napadeném rozsudku shledal posudky posudkových komisí žalovaného úplnými, přesvědčivými a celistvými. Uvedl, že posudková komise přesvědčivě zdůvodnila, proč nebyla závislost stěžovatelky u sporných životních potřeb uznána a proč posoudila další základní životní potřeby, o nichž stěžovatelka uvedla, že je nezvládá, za zvládnuté. Nejvyšší správní soud se s těmito závěry neztotožňuje.

[21] Nejvyšší správní soud v posuzované věci shledal, že posudek ze dne 21. 3. 2014 a jeho doplnění ze dne 11. 6. 2014 zpracované PK MPSV, které byly podkladem pro vydání

napadeného rozhodnutí, jsou zatíženy nepřesvědčivostí a neúplností odůvodnění, a to hned z několika důvodů.

[22] Z posudku ze dne 13. 6. 2012 vypracovaného posudkovým lékařem OSSZ Žďár nad Sázavou jako podklad pro rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyplývá, že stěžovatelka byla uznána závislou na pomoci jiné osoby v pěti oblastech - stravování, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost, a to ode dne 1. 3. 2012. PK MPSV v obou posudcích (viz odst. [21]) na rozdíl od posudku OSSZ Žďár nad Sázavou pro období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 neuznala oproti posudku z 13. 6. 2012 potřebu pomoci v oblasti stravování a péče o zdraví s tím, že stěžovatelka je schopna tyto základní životní potřeby v pomalejším tempu, případně „s použitím facilitátorů“ (aniž je zřejmé, co se „facilitátory“ rozumí - poznámka Nejvyššího správního soudu) zvládnout. Pro období od 1. 1. 2013 PK MPSV neuznala stěžovatelku závislou na pomoci jiné osoby ve vztahu k výkonu základní životní potřeby stravování, nově však shledala objektivní důvod pro nezvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání a setrvala na tom, že dále nezvládá základní životní potřeby v oblasti tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost.

[23] Z posudků PK MPSV není zřejmé, jakým způsobem bylo zvládání základních životních potřeb posuzováno a na základě čeho dospěla posudková komise k odlišnému závěru než posudkový lékař OSSZ Žďár nad Sázavou. Posudky PK MPSV ke zvládání základní životní potřeby stravování toliko uvádí, že byla *[z]jištěna vředová choroba GD, duodenogastrický reflux, postulcerózní deformace bulbu. Dietní opatření je schopna dodržovat a s facilitátory je schopna stravu nachystat a přenést, těžké postižení horních končetin nebylo zjištěno (PK spatřuje rozpor v sociálním šetření ve vztahu k odborným nálezům)*. Ke zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání se posudky PK MPSV v posudkovém hodnocení nevyjadřují vůbec, k péči o zdraví uvádí toliko, že „*[j]e potřeba dohledu nad užíváním léků (zajišťuje pečovatelská služba)*“. V posudcích PK MPSV zcela chybí důvody, které posudkovou komisi vedly k dvojímu přehodnocení nezvládaných základních životních potřeb. Mezi posudkem OSSZ Žďár nad Sázavou a posudky PK MPSV jsou tedy zřejmé rozpory, se kterými se posudková komise nikterak nevypořádala a které neodůvodnila.

[24] Mimo výše uvedených vad posudků PK MPSV nepřehlédl Nejvyšší správní soud ani další nesrovnalosti. Je třeba znovu připomenout ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., podle něhož pokud osoba nezvládá být i jedinou z aktivit vyjmenovaných u určité životní potřeby v příloze č. 1 citované vyhlášky, pak není schopna tuto základní životní potřebu zvládat a považuje se pro danou životní potřebu za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Vzhledem k těmto požadavkům vyhlášky a požadavku úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, jenž vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, „*je proto bezpodmínečně nutné, aby se posudková komise vyjádřila ke schopnosti posuzované osoby zvládat veškeré aktivity vyjmenované u předmětných životních potřeb v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., a to zejména ve vztahu k námitkám posuzované osoby.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, čj. 3 Ads 262/2015-34). Posudky PK MPSV uvedené požadavky splňují pouze v případě posouzení základní životní potřeby orientace, nikoliv však ohledně posouzení základních životních potřeb stravování a mobility.

[25] Stěžovatelka již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně namítala, že není schopna vykonávat veškeré aktivity spojené se základní životní potřebou stravování. V souladu s přílohou č. 1 prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje *stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim*. Oba posudky hodnotí základní životní potřebu stravování v případě stěžovatelky jako zvládnutou s odůvodněním, že nebylo zjištěno postižení horních končetin. Dietní opatření je schopna dodržovat a s „*facilitátory*“ je schopna stravu nachystat, přenést. Takové odůvodnění závěru o zvládnutí základní životní potřeby stravování Nejvyšší správní soud nepovažuje s ohledem na výše uvedené požadavky § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. podpořené i judikaturou kasačního soudu za dostatečné. Obzvláště pak za situace, kdy stěžovatelka setrvale namítá, že se pohybuje za pomoci dvou francouzských holí a není proto schopna si stravu naservírovat a přenést, ani dodržovat dietní režim.

[26] Posudková komise žalovaného konstatovala, že mezi sociálním šetřením a odbornými nálezy spatřuje v otázce zvládnutí základní potřeby stravování stěžovatelky rozpor. Nejvyšší správní soud ze spisového materiálu ověřil, že v rámci sociálního šetření uskutečněného dne 20. 2. 2014 vyšlo najevo, že stěžovatelka má v rukou „*slabý třes, nic v nich nepřenes*“ a dále že si stěžovatelka „*talíř sama bezpečně nepřenes, stejně tak i hrnek s teplým nápojem*“. Tvrzený rozpor mezi výsledkem sociálního šetření a odbornými nálezy posudková komise ve svých posudcích neodstranila. Neuvedla, v jakých dokumentech má její závěr o zvládnutí základní životní potřeby stravování oporu, které odborné nálezy dokládají, že stěžovatelka navzdory výsledku sociálního šetření veškeré aktivity vypočtené u životní potřeby stravování v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. zvládá, a s použitím jakých „*facilitátorů*“ je schopna si stravu připravit. Posudková komise shora uvedený závěr učinila, aniž by jej podrobněji rozvedla, založila na spisových podkladech a náležitě odůvodnila.

[27] Za schopnost zvládnutí životní potřeby v oblasti mobility se podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. považuje stav, kdy je osoba schopna *zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových*. PK MPSV k uvedenému v posudcích uvedla, že stěžovatelka „*[v] mobilitě není omezena pro velmi těžké funkční postižení pohybového aparátu, horních a dolních končetin, nezjištěny parézy, plegie, těžké omezení hybnosti nosných kloubů. V některých fyzických schopnostech je omezena pro kolísavé bolesti páteře, kyčelních a kolenních kloubů, vertigo, celkovou slabost při podvázce. Chůze je schopna s oporou 2 francouzských holí. Ven (dle sdělení) používá invalidní vozík z důvodů bolesti a vertiga. (...) V mobilitě není omezena ani pro velmi závažné interní onemocnění, např. globální srdeční nebo dechovou nedostatečnost*“.

[28] I v případě posouzení zvládnutí životní potřeby mobility v posudku PK MPSV a jeho doplnění schází důkladnější odůvodnění, že stěžovatelka je všech aktivit popsanych v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. schopna. Posudková komise se nevyrovnala ani s námitkami žalobkyně uplatněnými v odvolání, že zvládne chůzi s oporou na vzdálenost maximálně 100 m s přestávkami, chůze po schodech není schopna vůbec, automobil neřídí

a není schopna cestovat městskou hromadnou dopravou. Nelze také zcela pominout závěr obsažený v nález z ambulantního ortopedického vyšetření MUDr. B. ze dne 18. 12. 2012, podle něhož trpí stěžovatelka těžkým funkčním postižením pohybového aparátu, celé páteře, kyčlí, kolen a má nestejnou délku končetin. Na tento nález, který byl rovněž podkladem obou posudků PK MPSV, stěžovatelka opakovaně odkazuje. Pro výše uvedené nelze ani ve vztahu k posouzení zvládnutí základní životní potřeby mobility považovat posudky PK MPSV za úplné a přesvědčivé. Ukázala-li by se tvrzení stěžovatelky pravdivá, závěr o schopnosti zvládat základní životní potřebu mobility by nebyl správný.

[29] Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného doplňuje, že z posudků PK MPSV ani z rozhodnutí žalovaného nevyplývá, na základě jakých skutečností došlo k posuzování stupně závislosti stěžovatelky zpětně ke dni 1. 1. 2012, když správní orgán I. stupně rozhodoval o opětovném posouzení nároku a výši příspěvku na péči s platností teprve od 1. 3. 2012. Není zřejmé ani to, na základě jakých úvah a podkladů dospěli žalovaný a posudková komise k závěru, že v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 byla stěžovatelka závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost). Závěry k této otázce, ač i tyto jsou v obou posudcích stejně jako v napadeném rozhodnutí opakovaně uváděny, zcela chybí.

[30] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud uvážil, že posudek vypracovaný posudkovou komisí požadavek úplnosti a přesvědčivosti nesplňuje. Tento nedostatek nebyl zhojen ani v doplňujícím posudku, jenž obsahuje pouze potvrzení správnosti posudku prvního se shodnými posudkovými závěry. Jak posudková komise, tak správní orgány a soudy musejí mít na zřeteli, že s ohledem na sociálně citlivou situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat při posuzování stupně závislosti osoby důkladně. To platí zejména tehdy, pokud jsou podklady, z nichž posudková komise vychází, nejednoznačné, existují mezi nimi nesrovnalosti či rozpory.

[31] V návaznosti na výtky směřované k oběma posudkům PK MPSV lze shrnout, že žalovaný pochybil, jestliže posudky považoval za dostatečné pro své rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný bez dalšího pouze formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval, ačkoliv posudky, jež nenaplnují požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládají vadu řízení před správním orgánem

[32] Nejvyššímu správnímu soudu však nepřísluší posuzovat, zda jsou námitky stěžovatelky pouze odrazem jejího subjektivního hodnocení nebo reflektují její objektivní zdravotní stav. Takové posouzení může provést pouze posudková komise. V dalším řízení proto bude nezbytné se vypořádat se změnami ve výčtu stěžovatelkou nezvládaných základních životních potřeb, k nimž dospěl žalovaný oproti závěru správního orgánu I. stupně a dále se pečlivě zabývat odvolacími námitkami stěžovatelky a vyvrátit (či potvrdit) pochybnosti o výsledném funkčním dopadu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a stravování s ohledem na požadavky vyplývající z vyhlášky č. 505/2006 Sb. a její přílohy č. 1. V případě závěru o schopnosti zvládat kteroukoliv z těchto základních životních potřeb s použitím „*facilitátorů*“ je také na místě vyjasnit, co se těmito „*facilitátory*“ rozumí.

K tomu bude na místě obstarat doplňující posudek, který se vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi a naplní tak požadavek na úplnost a přesvědčivost. Teprve poté lze ve věci opětovně rozhodnout.

[33] K námitce, že správní orgány pochybily, pokud vycházely z nekompletní zdravotní dokumentace od předcházejících praktických lékařů stěžovatelky, nutno doplnit následující. Stěžovatelka v průběhu správního řízení ani v žalobě neupřesnila, o jakou dokumentaci (u kterých praktických lékařů) se jedná. Tu zdravotní dokumentaci, kterou stěžovatelka sama ve správním řízení předložila, vzala posudková komise v úvahu (viz strana 6 posudku ze dne 21. 3. 2014), takže v uvedeném nelze dát stěžovateli za pravdu. To však nikterak neovlivňuje závěry, které Nejvyšší správní soud vyslovil výše.

VI.

[34] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť byl naplněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Vzhledem k vytčeným vadám měl ke zrušení rozhodnutí žalovaného přistoupit již krajský soud podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto spolu se zrušením napadeného rozsudku rozhodl i o zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm je žalovaný povinen respektovat zde vyslovený závazný právní názor Nejvyššího správního soudu.

[35] Nejvyšší správní soud rozhodoval ve věci jako poslední, je proto povinen podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodnout o celkových nákladech soudního řízení. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelce, jež by jako v řízení úspěšná účastnice měla nárok na náhradu nákladů řízení jak před krajským soudem, tak i za řízení o kasační stížnosti, podle obsahu soudních spisů žádné náklady nevznikly. Jejich náhrada jí tedy nebyla přiznána. Žalovaný nebyl ve věci procesně úspěšný a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.

[36] Stěžovatelce byl v řízení před krajským soudem ustanoven advokát, který ji podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. Odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta platí stát. V řízení o kasační stížnosti učinil ustanovený advokát jeden úkon právní služby spočívající v sepisu kasační stížnosti v částce 1 000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Součástí nákladů řízení je i náhrada hotových výdajů s tímto úkonem souvisejících v částce 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje náhrada nákladů za zastupování o tuto daň ve výši 273 Kč (tj. 21 % z částky 1 300 Kč). Celková částka nákladů ustanoveného zástupce, která činí 1 573 Kč, bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. O odměně za zastupování a hotových výdajích ustanoveného advokáta v řízení před krajským soudem bylo rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 20. 1. 2016, čj. 41 A 94/2014-45.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu